

ELÄKETURVAKESKUS

LAINOPILLINEN OSASTO TIEDOTTAA

19.6.1986

3/86

1(3)

Työeläkelaitoksille

EDUSTAJAN ELÄKETURVA

Selvitettäessä edustajien eläketurvaa rajanveto joudutaan suorittamaan TEL:n ja YEL:n välillä. Yksiselitteisten ratkaisuperusteiden määrittely ei ole TEL:n ja YEL:n välisessä rajanvedossa mahdollista, vaan kussakin tapauksessa joudutaan ottamaan huomioon yksittäiset seikat. Mitä tiiviimpi työnteettäjän johto ja valvonta on ja mitä pienempi tappionriski työntekijällä itsellään on, sitä enemmän lisääntyvät näkökohdat siihen suuntaan, että kysymyksessä voidaan katsoa olevan työsuhteen. Asiaa ratkaistaessa on selvitettävä toiminnan yksityiskohdat ja erityispiirteet. Edustajan ja toimeksiantajan välillä tehdyn sopimuksen lisäksi joudutaan ratkaisua harkittaessa ottamaan huomioon myös kulloinkin vallitsevat olosuhteet.

Palkanmaksutavalla on ollut edustajan kohdalla keskeinen merkitys. Pelkkä provisiopalkka viittaa aina vahvasti yrittäjyyteen. Jotta provisiopalkkainen edustaja voisi kuulua TEL:n piiriin, edellytetään, että hän on muulla tavoin voimakkaasti sidottu työntekijäänsä. Viitteenä työsuhteesta voidaan pitää mm. seuraavia seikkoja:

- edustajalle annetaan käyttöön työnteettäjän tiloja
- edustaja ei saa käyttää työssään apulaista tai sijaista työnteettäjää kuulematta
- muille työskentelyä on rajoitettu
- edustajalla on usein tapahtuva ja seikkaperäinen raportointivelvollisuus toiminnastaan
- hänelle on annettu myyntitavoite
- hänelle on annettu asiakasluettelo
- työnteettäjä korvaa työstä aiheutuneita kuluja, esim. matkakorvaukset, puhelinkulut ja päivärahat
- edustajalla on oikeus vuosilomaan tai vuosilomakorvaukseen

Mikäli edustajalle suoritetaan kiinteää pohjapalkkaa provision lisäksi, kysymyksessä on katsottu olevan työsuhteen. Jos pohjapalkka on kuitenkin ainoastaan nimellinen suhteessa muihin ansioihin, voidaan tästä huolimatta katsoa kysymyksessä olevan yrittäjätoiminnan, mikäli muut seikat eivät puolla työsuhdetta.

VIITTEET

TEL.1.§.1.M, YEL.1.§,
Työeläke 1/86, Työeläke 2/80

pmLARL6147

OIKEUSTAPAUKSIA

RATKAISUPÄIVÄ 19710517
 RATKAISIJA ELK
 RATKAISU Päätös
 ASIA Myyntiedustaja, joka suoritti pääasiassa yhtiön konttorista käsin puhelinmyyntiä provisiopalkkaa vastaan, oli työsuhteessa yhtiöön. Hänellä oli oikeus käyttää myyntityössään veloitusetta yhtiön konttoria, puhelinta, mainoslehtisiä, konttoritarpeita ja tarpeen mukaan postitusta. Mahdollisista edustuskustannuksista sovittiin kussakin tapauksessa erikseen. Hänelle oli myös maksettu matkakustannusten korvausta. Hän otti tilaukset yhtiön nimissä ja yhtiö toimitti tilatut tavarat ostajille. Yhtiö peri myyntihinnan ostajilta ja vastasi mahdollisesta maksukyvyttömyydestä. ETK sov. 306, asiakoodi TEL.1.§.1.M, julkaistu, ELK 1152/70
 VIITTEET TEL.1.§.4.M

RATKAISUPÄIVÄ 19791217
 RATKAISIJA ETK
 RATKAISU Lausunto/15
 ASIA Edustaja, joka on saanut provision lisäksi kuukausittain pohjapalkkaa, on katsottu TEL:n piiriin kuuluvaksi. Edustaja työskenteli yhtiön tiloissa, hänellä oli määrätty myyntipiiri, hänen oikeuttaan ottaa vastaavia myyntitehtäviä muilta oli rajoitettu sekä hän oli velvollinen antamaan määräajoin tietoja toiminnastaan yhtiölle. Myynnistä aiheutuneita kuluja yhtiö ei korvannut eikä antanut käyttöön autoa. ETK sov. 10750, asiakoodi TEL.1.§.1.M

RATKAISUPÄIVÄ 19830811
 RATKAISIJA VAKO
 RATKAISU Päätös
 ASIA Hautakivien myyntityötä tehneelle henkilölle maksettiin korvaus työstä provisioperusteisesti. Myyntityöstä aiheutuneita kuluja ei erikseen korvattu. Hänellä oli oikeus valtakirjan nojalla hautakivitalausten vastaanottamiseen. Myyntitavoitetta ei ollut asetettu eikä yhtiön puolesta ollut järjestetty työkentelytiloja. Henkilö hoiti tehtävää sivutoimisesti. Edustajan katsottiin toimineen itsenäisenä yrittäjänä. ETK = ELK = VAKO. ETK sov. 720, ETK 12151, VAKO 5609/82/1110, post. 7.9.83
 VIITTEET YEL.1.§

RATKAISUPÄIVÄ 19840814
 RATKAISIJA VAKO
 RATKAISU Päätös
 ASIA Palosuojeluartikkeleita myynyt edustaja oli yhtiön kanssa tekemiensä kirjallisten sopimusten mukaan hyväksynyt itselleen takuupiirit, joiden alueella hänel-

lä oli yksinmyyntioikeus. Palkka perustui provisio- ja tavoitepalkkioehtoihin. Ehtojen mukaan provisiot lasketaan tilausten bruttosummasta, josta vähennetään liikevaihtovero. Edustajalla oli oma takuumyyntipiiri ja hän sai provision kaikista tilauksista, jotka tulivat tältä alueelta huolimatta siitä, oliko edustaja itse ottanut tilauksen vai oliko tilaus lähetetty suoraan yhtiöön. Edustaja ei saanut yhtiöltä päivärahaa eikä luontoisetuja, mutta hän sai vuosiloman tai sitä vastaavan korvauksen. Hänelle ei annettu autoa myyntityötä varten. Matka-, puhelin- tai muita myyntikululuja ei korvattu erikseen. Muita edustuksia samanaikaisesti yrityksen toimialalta ei rajoitettu. Hän ei saanut tekemistään sopimuksista provisiota, jos asiakas ei maksanut tilaamaansa tuotetta. Hänelle ei annettu asiakasluetteloja. Edustajan katsottiin kuuluvan YEL:iin. ETK = ELK = VAKO. ETK sov. 747, ETK 13010, VAKO 1916/83/1291, post. 29.8.84
YEL.1.§

VIITTEET